

ORDLISTE

Anvendte terminologi'er: *Guttman* 1923, *Nielsen* 1950 og *Hinsie og Campbell* 1960.

A.

- abortiv*: afbrudt, ufærdig, ikke fuldt udviklet.
acting out: en handling, som ubevidst letter indre spænding og bringer en (delvis) afreageren af fortrængte impulser.
addiktivt: stærkt afhængig.
ambivalent: sameksistens af modsatrettede følelser, holdninger, ideer eller ønsker overfor en given situation eller et givet objekt. Den ene af de modsatrettede tendenser kan være ubevidst tilstede.
amnesi: hukommelsestab enten som følge af organiske eller psykiske forhold.
anamnese: en sygdoms forhistorie på grundlag af oplysninger fra patienten og dennes omgivelser.
anankasme: tvangstanke, tvangshandling. Benævnelse for enhver form for gentagende, tilbagevendende, stereotyp adfærd eller tankevirksomhed, som udført vil føre til øget angst og spænding.
anorexia nervosa: nervøst betinget madlede.
apperception: opfattelse og bearbejdning af sanseindtryk ved at sætte disse i forbindelse med erindringsbilleder og således få bevidsthed om det sansedes art.
asteni: nedsat evne til psykisk arbejde, f. eks. koncentrationsevne.
astenisering: en relativ, indsættende asteni, øget lettrættelighed.
atrofi: svind.
autofili: forelskelse i sig selv.
automutilation: beskadigelse af sig selv.

C.

- coitus inter femoris*: samleje mellem lårene.
cyklotym: sindstilstand, der af indre grunde svinger mellem en stemning, der enten ligger over eller under det normale, uden at der dog er tale om sindssygdom.

D.

- defaitisk*: nederlagsforventende.
deletær: ødelæggende.
deprivation: berøvelse, savn, tab.
desintegration: opløsning.
didaktisk: med belærende hensigt.
disculperende: undskyldende.
dissimulerende: skjulende symptomer.
dynamisk: hvad de sjælelige kræfters spil angår.
dysfori: kortvarig, sommetider periodisk tilbagevendende, forstemning med en tendens til udadprojicering.

E.

- ejaculatio præcox*: for tidlig sædafgang.
endogen: opstået indefra, uden tilsyneladende ydre foranledning.
eretisk: pirrelig.
eureutofobi: sygelig frygt for at rødme.
ex juvantibus: udfra hvad der hjælper.
expansiv: tendens til storhedsforestillinger, til at betragte sig selv som dygtigere, stærkere, klogere etc. end andre.
explorere: undersøge (med diagnostisk sigte).
externalisere: en ubevidst forsvarsforanstaltning gående ud på at lægge skylden på andre.

F.

- fobi*: sygelig, ubegrundet frygt, ofte overfor ganske harmløse ting og situationer.
folie a deux: to personer med samme gensidigt inducerede vrangforestillinger.
frustration: en skuffelse, en afbrydelse af påbegyndt behandling, der ikke er forløbet tilfredsstillende, realiteternes hindring af behovstilfredsstillelse.
fysiogent: hidrørende fra legemlige funktioner.
fænomenologisk: objektivt konstaterbare udtryk for psykiske mekanismer.

G.

- Gansersyndrom*: særlig form for sindslidelse karakteriseret ved en absurd-barok væremåde, der kan virke som simulation.

H.

- heuristisk*: udfordrende med henblik på en forståelse.
hypertrofi: forøget vækst.
hypertym: forhøjet stemningsleje.
hypomanisk: relativt opstemt.

I.

- insufficient*: utilstrækkelig.
introverteret: indadvendt, tillukket.

K.

- katatym*: mekanisme knyttet til ubevidst konfliktstof, som er så affekt-ladet, at det kan foranledige en accentueret, uforholdsmæssig stærk effekt.
klaustrofobi: angst for lukkede rum.
kompulsiv: tvangsmæssig.
kontinuum: sammenhængende hele.
korrelat: ting eller begreb, der nødvendigvis hører sammen med andre.
kriminogen: kriminalitetsforårsagende.
kriminoplastisk: formende kriminaliteten.
kumulativ: opsummerende.

M.

megalomani: sygelig tilstand med pralen og storhedsforestillinger.
mytomani: sygelig løgnagtighed.

N.

nosologisk: sygdomslæremæssigt.
nosocomielt: behandling på pågældende behandlingssted.

O.

obsessiv: tvangstankemæssig.
overlødig idé: en herskende tanke med paranoid tone.

P.

palliativ: lindrende, smertestillende.
palpatorisk: ved brug af følesansen.
paranoid: besiddende vrangforestillinger af psykotisk natur.
paranoiform: besiddende vrangforestillinger af ikke-psykotisk natur.
patogen: sygdomsfremkaldende.
patogenese: opståelsesmåde og udvikling af sygdom.
patognomonisk: et for pågældende sygdom specifikt træk eller symptom.
patologisk: sygeligt.
perception: sansning.
persecutiv: forfølgelsesmæssig.
perseveration: blive ved med.
primærproces: psykoanalytisk betegnelse omfattende relativ mobil psykisk energi, med tilbøjelighed til ubetinget umiddelbar udladning.
profylaktisk: forebyggende.
prognose: udsigter for forløb og helbredelse.
præmorbid: før sygdommens indtræden.
pseudotentamen suicidii: falskt, arrangeret selvmordsforsøg.
psykobiologi: læren om sammenhængen mellem sjælelige funktioner og disses organiske baggrund.
psykodynamisk: benævnelse for dannelsen af psykiske fænomener ved psykisk energi.
psykogen: udtryk for sygelig proces, opstået grundet på overvejende ydre foranledning med et adækvat traume og med tidsmæssig relation samt af særlig type.
psykogenese: læren om oprindelse og udvikling af sjælelivet.
psykoinfantil: mangelfuld åndelig udvikling med tydelig barnlig reaktion og væremåde hos voksne.
psykopatologisk: vedrørende læren om de sjælelige sygdomme.
psykose: sindssygdом.
psykosomatisk: vedrørende sammenhængen mellem psykiske mekanismer og legemlige (somatiske) udslag heraf.

R.

regression: tilbagevenden til et tidligere udviklingstrin.
„relationship“: evnen til at skabe sig kontakt og forbindelser.
retardering: forsinkelse, langsomhed i tænkeevne.
retrograd: tilbageløbende.
rigiditet: stivhed, ubøjelighed.
ruminatio: i psykiatrisk ordbrug, vedholdende, noget tvangspræget og ørkesløs tænkning.

S.

schizoid: schizofrenilignende psykisk struktur, hvis hovedtræk er en verdensfjern, forbeholden, ofte følsom natur.

schizotym: lettere schizoide karaktertræk indenfor det normales rammer.

secundærproces: psykoanalytisk udtryk betegnende, at der er tale om relativ bunden energi og forsinket udladning.

situative: bestemt af situationen.

stase: ophobning.

stenisk: i alm. medicinsk brug udtryk for en stærk, kraftig udholdende type, i psykiatrisk mening desuden med en aggressiv tone.

stimuli: sensorisk, fysisk eller psykisk ansporings- eller parringsmiddel for psykiske mekanismer.

stress: belastning af fysisk eller psykisk art.

submissivitet: underkastelsestendens.

syndrom: symptomgruppe, der karakteriserer en mere eller mindre afgrænset sygdomsenhed.

synton: levende med omgivelserne, specielt emotionelt. Synonym: cyklotym.

T.

tachycardi: anfald af hurtig hjerteaktion (puls).

„*tender-hearted*“: blødhjertet, tendens til uforpligtende sensitivitet.

trakasseri: plageri, pineri.

V.

vulnerabilitet: sårbarhed.

Æ.

ætiologisk: vedrørende læren om sygdomsårsagerne.
